

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เปิดประตูสู่โคลงโลกนิติ

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจกกล

เรื่อง คำฟ้องต้องรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้

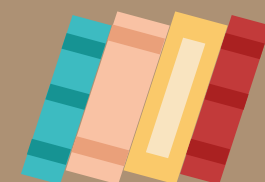
๑. อธิบายความหมายของคำพ้อง
จำแนกประเภทของคำพ้องได้
๒. เขียนบทสนทนาที่ใช้คำพ้องอย่างเหมาะสม
๓. เห็นคุณค่าและตั้งใจใช้คำในภาษาไทย
อย่างถูกต้องเหมาะสมในการพูดและเขียน

กิจกรรมชวนคิด

นักเรียนดูตัวอย่างบทสนทนา แล้วร่วมกันตอบ
คำถามและแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ครูตั้งคำถาม
จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
ในชั้นเรียน

ตัวอย่าง บทสนทนา

ย่า : ไฉ้หนูเฝ้าบ้านย่าจะไปตลาด

หลาน : ย่าไปทำไม

ย่า : ไปซื้อยาฆ่าหนู

หลาน : หนูไปด้วย

ย่า : หนูจะไปทำไม

หลาน : ไปซื้อยาฆ่าหญ้า

คำถามชวนคิด

นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบท
สนทนาข้างต้น และนักเรียน
สังเกตเห็นคำใดบ้างที่ปรากฏใน
บทสนทนา และคำที่ปรากฏมี
ลักษณะเป็นอย่างไร

ตัวอย่าง บทสนทนา

ย่า : ไ้หนูเฝ้าบ้านย่าจะไปตลาด

หลาน : ย่าไปทำไม

ย่า : ไปซื้อยาฆ่าหนู

หลาน : หนูไปด้วย

ย่า : หนูจะไปทำไม

หลาน : ไปซื้อยาฆ่าหญ้า

ข้อสังเกตจากบทสนทนา

บทสนทนานี้ เกิดการสื่อสารผิดพลาด
เนื่องจากเข้าใจความหมายต่างกันระหว่าง
คำพ้อง **หนู-หนู** และ **ย่า-หย้า**”

กาขค

ใบความรู้

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

ใบความรู้

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

ใบความรู้เรื่อง คำพ้อง ต้องรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เปิดประตูสู่โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง คำพ้อง ต้องรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพ้อง คือ คำที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ในภาษาไทยมีคำพ้องเสียง คือ ออกเสียงเหมือนกัน
คำพ้องรูป คือ เขียนเหมือนกัน **คำพ้องรูป-พ้องเสียง** คือ เขียนและออกเสียงเหมือนกัน และ **คำพ้องความ** คือ คำที่มีความหมายเหมือนกัน

คำพ้องเสียง มีลักษณะ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงเหมือนกัน
๒. เขียนต่างกัน
๓. ความหมายต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องเสียง

กาญจน์	ทองคำ	เมืองกาญจน์
กานท์	บทกลอน	กลอนกานท์
การ	งาน, ธุรกิจ	ทำการใหญ่ต้องรอบคอบ
การณ	เหตุ, เค้ามูล	เหตุการณ์, แดงการณ
		สังเกตการณ
กาล	เวลา, คราว, ครั้ง	ฤดูกาล, ตลอดกาล
ภาพ	๑. คำ, ร้อยคำหรือรอยแดงที่ผุดตามร่างกายคนป่วยหรือคนตาย	ภาพโรคร
	๒. ความตาย	พระภาพ
จันท์	ดูร้าย	น้ำจันท์ หมายถึง เหล้า
จัน	ชื่อพรรณไม้	ผลจันสุกมีสีเหลืองมีกลิ่นหอมกินได้, เครื่องหมายดอกจัน
จันทน์	ชื่อพรรณไม้หอมมีหลายชนิด	จันทน์กะพ้อ, จันทน์แดง
	ใช้ทำยาและเครื่องปรุงเครื่องหอม	จันทน์เทศ
จันทร์	พระจันทร์, วันลำดับที่ ๒ ของสัปดาห์	จันทร์คราส, จันทร์ติ
		วันจันทร์

คำพ้องรูป มีลักษณะ ดังนี้

๑. เขียนเหมือนกัน
๒. อ่านออกเสียงต่างกัน
๓. ความหมายต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องรูป

เสมอ	อ่านว่า (๑) สะ-เสมอ	หมายถึง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง
	(๒) เสม-	หมายถึง	รูปเครื่องหมายบอกเขตบอสดสำหรับ
			ภิกษุทำสังฆกรรม

ใบความรู้

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

กรี	อ่านว่า (๑) กรี (๒) กะ-รี	หมายถึง หมายถึง	หัวกุ้ง ข้าง
ปักเป้า	อ่านว่า (๑) ปัก-กะ-เป้า (๒) ปัก-เป้า	หมายถึง หมายถึง	ชื่อปลาอย่างหนึ่ง ชื่อว้าวชนิดหนึ่งมีหางยาว
แหน	อ่านว่า (๑) แहन (๒) แหน	หมายถึง หมายถึง	ชื่อพืชชนิดหนึ่ง หวง ล้อม รักษา เฝ้าระวัง
สระ	อ่านว่า (๑) สะ (๒) สะ-หระ (๓) สะ-ระ	หมายถึง หมายถึง หมายถึง	แอ่งน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นเองหรือคนขุด ตัวอักษรจำพวกหนึ่ง เสียง (ทั่วไป)
คำพ้องรูป-พ้องเสียง มีลักษณะ ดังนี้			
๑. อ่านออกเสียงเหมือนกัน			
๒. เขียนเหมือนกัน			
๓. ความหมายต่างกัน			
ตัวอย่างคำพ้องรูป-พ้องเสียง			
กัน	อ่านว่า กัน	หมายถึง	(๑) โทนให้เสมอกัน (๒) ฉั้น, ข้ำพเจ้า
ชั้น	อ่านว่า ชั้น	หมายถึง	(๑) ทำให้ตึง (๒) นำหัวเราะ
แกะ	อ่านว่า แกะ	หมายถึง	(๑) ชื่อสัตว์ ๔ เท้าประเภทหนึ่ง (๒) เอาเล็บมือค่อย ๆ แคะให้หลุดออก
เขา	อ่านว่า เขา	หมายถึง	(๑) เนินที่พุ่งสูงขึ้นไป (๒) สิ่งที่ยื่นออกมาจากหัวสัตว์ มีลักษณะแข็ง
บน	อ่านว่า บน	หมายถึง	(๑) ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยแล้วสัญญาว่าจะให้สิ่งตอบแทน (๒) เบื้องสูง ตรงข้ามกับเบื้องล่าง

ใบความรู้

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

คำพ้องความ มีลักษณะ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงต่างกัน
๒. เขียนสะกดต่างกัน
๓. ความหมายเหมือนกัน (สิ่งเดียวกัน)

ตัวอย่างคำพ้องความหมาย

ดอกไม้ บุปผา บุชบา บุชบง บุหงา บุหงั้น ผกา มาลี มาลัย
ดวงจันทร์ จันทรา จันทรเจ้า ศศิธร โสณ แฉ เดือน ศศิ บุหลัน โสณ นิศากร รัชนิกร
ม้า สิ้นธพ อัศวะ อาชาไนย มโนมัย พาสี ไทย อัศว แสะ มโนมัย อาชา

ความหมายของคำพ้อง

คำพ้อง คือ คำที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน
ในภาษาไทยมี คำพ้องเสียง คือ ออกเสียงเหมือนกัน
คำพ้องรูป คือ เขียนเหมือนกัน คำพ้องรูป-พ้องเสียง
คือ เขียนและออกเสียงเหมือนกัน และ คำพ้องความ
คือ คำที่มีความหมายเหมือนกัน

คำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง มีลักษณะ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียง
เหมือนกัน

๒. เขียนต่างกัน

๓. ความหมาย
ต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง	ความหมาย
กาญจน์	ทองคำ
งานท์	บทกลอน
การ	งาน, ชุระ
กาล	เวลา, คราว, ครั้ง

คำพ้องรูป

คำพ้องรูป มีลักษณะ ดังนี้

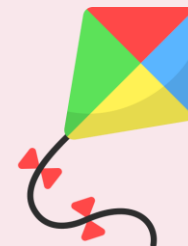
๑. เขียน
เหมือนกัน

๒. อ่านออกเสียง
ต่างกัน

๓. ความหมาย
ต่างกัน

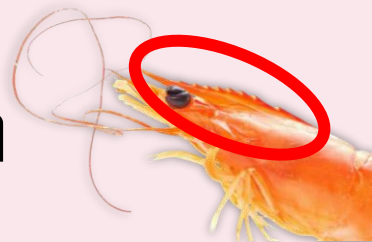
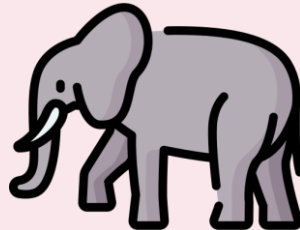
ตัวอย่างคำพ้องรูป

คำพ้องรูป	คำอ่าน	ความหมาย
ปักเป้า	(๑) ปัก-กะ-เป้า	ชื่อปลาอย่างหนึ่ง
	(๒) ปัก-เป้า	เชื่อว่าชนิดหนึ่งมีหางยาว

ตัวอย่างคำพ้องรูป

คำพ้องรูป	คำอ่าน	ความหมาย
กริ	(๑) กิริ	โครงแข็งแหลมที่หัวกุ้ง
	(๒) กะ-ริ	ช้าง

คำพ้องรูป-พ้องเสียง

คำพ้องรูป-พ้องเสียง มีลักษณะ ดังนี้

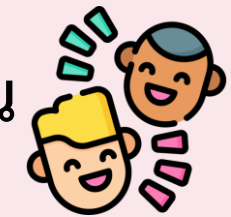
๑. อ่านออกเสียง
เหมือนกัน

๒. เขียน
เหมือนกัน

๓. ความหมาย
ต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องรูป-พ้องเสียง

คำพ้องรูป-พ้องเสียง	คำอ่าน	ความหมาย
ชัน	ชัน	(๑) ทำให้ตึงหรือให้แน่นด้วยวิธีหมุนกวัดแรงเข้าไป เช่น ชันชะเนาะ
		(๒) น่่าหัวเราะ, ชวนหัวเราะ, ขบขัน

ตัวอย่างคำพ้องรูป-พ้องเสียง

คำพ้องรูป-พ้องเสียง	คำอ่าน	ความหมาย
แกะ	แกะ	(๑) ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้อง รูปร่างคล้ายแพะ แต่ไม่มีเครา
		(๒) เอาเล็บมือค่อย ๆ แคะ เพื่อให้หลุดออก

ตัวอย่างคำพ้องรูป-พ้องเสียง

คำพ้องรูป-พ้องเสียง	คำอ่าน	ความหมาย
เขา	เขา	(๑) เนินที่นูนสูงขึ้นไปเป็นจอมเด่น
		(๒) สิ่งที่ยกออกมา จากหัวสัตว์บางพวก มีลักษณะแข็ง

คำพ้องความ

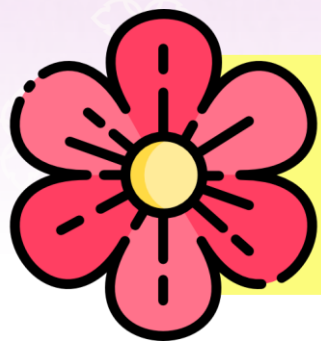
คำพ้องความ มีลักษณะ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียง
ต่างกัน

๒. เขียนสะกด
ต่างกัน

๓. ความหมาย
เหมือนกัน
(สิ่งเดียวกัน)

ตัวอย่างคำพ้องความ

ดอกไม้

บุปผา บุษบา บุษบง

บุหงา บุหังน ผกา

มาลี มาลัย

ตัวอย่างคำพ้องความ

ดวงจันทร์

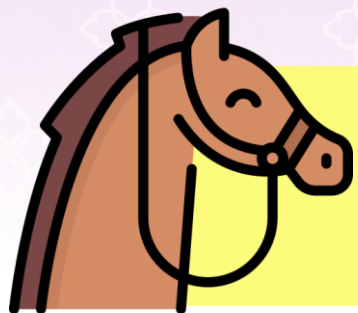
จันทร์รา ศศิธร โสสม

แข เดือน ศติ บุหั่น

นิศากร รัชนิกร

ตัวอย่างคำพ้องความ

ม้า

สินธพ อัศวะ อาชาไนย
มโนมัย พาชี อาชา

กิจกรรม

“จับคู่...รู้คำพ้อง”

การปฏิบัติกิจกรรม

จับคู่...รู้คำพ้อง

- ครูแจก การ์ดคำศัพท์คำพ้อง คนละ ๑ ใบ ซึ่งมีคำพ้องทั้งหมด ๑๕ คู่
- ให้นักเรียนเดินหาคู่ของตนเอง โดยดูจากคำพ้องชนิดเดียวกัน

การปฏิบัติกิจกรรม

จับคู่...รู้คำพ้อง

- เมื่อตรงคู่แล้ว ให้นักเรียนทั้งสองช่วยกัน
จำแนกว่าคำพ้องที่ตนเองได้เป็นคำพ้องชนิดใด
- จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละคู่นำเสนอ
ความรู้หน้าชั้นเรียน

นำเสนอความรู้

กิจกรรม

“จับคู่...รู้คำพ้อง”

ลงมือทำ จดจำได้

งานรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำพ้อง ต้องรู้ โดยให้
เขียนบทสนทนาอย่างน้อย ๑๐ บรรทัด ในหัวข้อที่
ตนเองสนใจ จากนั้นให้คัดคำพ้องจากบทสนทนา
ของตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง คำพ้องต้องรู้

ใบงานเรื่อง คำพ้อง ต้องรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เปิดประตูสู่โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง คำพ้องต้องรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนบทสนทนาอย่างน้อย ๑๐ บรรทัด ในหัวข้อที่ตนเองสนใจ จากนั้นให้คัดคำพ้องจากบทสนทนาของตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

หัวข้อ.....

คำพ้องจากบทสนทนาพร้อมจำแนกชนิดของคำพ้อง

คะแนน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น ม.๑/..... เลขที่.....

คำถามชวนคิด

๑. เพราะเหตุใดเราจึงควรใช้คำพ้องอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการพูดและเขียน
๒. นักเรียนคิดว่าคำพ้องมีประโยชน์ต่อการใช้อย่างไร

คำไหน ใช้ถูก

ปราณิต

ประณิต

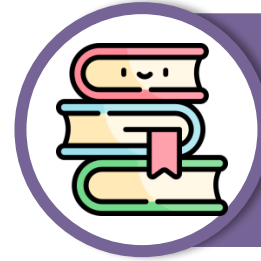

ประณีต

?

ว. ละเอียดลออ, เรียบร้อยงดงาม

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

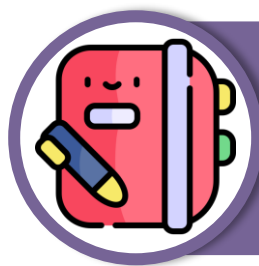
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เปิดโลกคำคม ปลูกปัญญาผ่านสำนวนไทย

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้เรื่อง เปิดโลกคำคม
ปลูกปัญญาผ่านสำนวนไทย
๒. ใบงานเรื่อง เปิดโลกคำคม
ปลูกปัญญาผ่านสำนวนไทย
๓. เกมบิงโก

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑